

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
 စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
 ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး

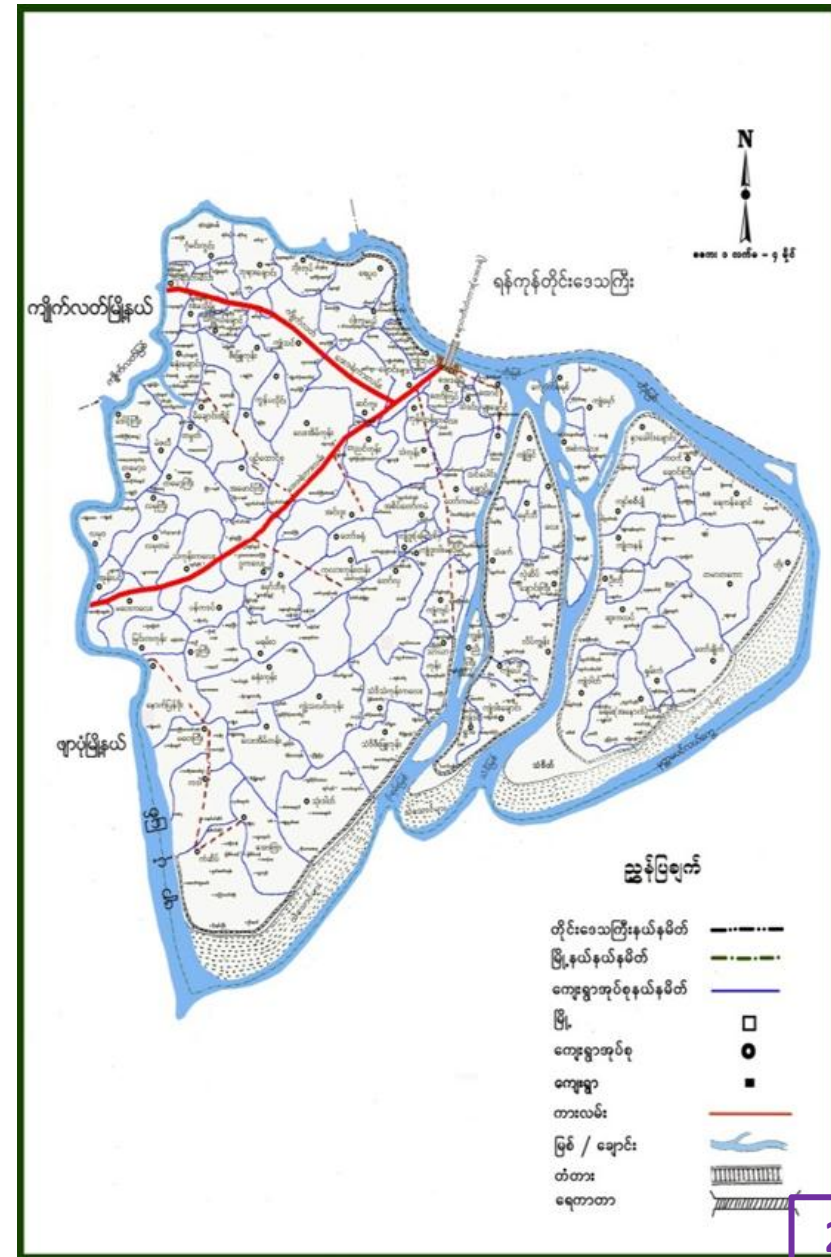
ဒေသရေမြေပေါ်အခြေခံ၍ စပါးသီးနှံစိုက်ချိန်ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့်
 သီးနှံစိုက်စွမ်းအားနှင့် တစ်ဧကအကျိုးအမြတ်ပိုမိုရရှိမှုနှိုင်းယှဉ်တင်ပြချက်

ဒေါ်ခိုင်သဇင်ဝင်း
 ဒုတိယဦးစီးမှူး
 ဒေးဒရိုမြို့နယ်

ဒေးဒရဲမြို့နယ်၏ဒေသဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

- (က) တည်နေရာ
  - အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၉၅ ဒီဂရီ ၄၀ မိနစ် မှ ၉၆ ဒီဂရီ ၀၅ မိနစ်
  - မြောက်လတ္တီတွဒ် ၁၆ ဒီဂရီ ၃၈ မိနစ်မှ ၁၆ ဒီဂရီ ၀၅ မိနစ်အတွင်း
  - ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက်မြင့် ၈.၃၁ ပေ
- (ခ) အကျယ်အဝန်း
  - ၄၀၁.၇၁၄ စတုရန်းမိုင်
  - အရှေ့မှအနောက် ၂၅ မိုင်
  - တောင်မှမြောက် ၁၇ မိုင်
- (ဂ) မြေမျက်နှာသွင်ပြင်
  - မြစ်ဝကျွန်းပေါ်
- (ဃ) ရာသီဥတု
  - ပူအိုက်စိုစွတ်
- (င) နယ်နိမိတ်ထိစပ်မှု

- အရှေ့နှင့်တောင်	- မုတ္တမပင်လယ်ကွေ့
- အနောက်	- ဖျာပုံ၊ ကျိုက်လတ်
- မြောက်	- ကွမ်းခြံကုန်း၊ ကော့မှူး
- (စ) မိုးစပါးစိုက်ဧက
  - ၁၇၄၉၃၀
- (ဆ) နွေစပါးစိုက်ဧက
  - ၇၆၅၃၀

နောက်ခံသမိုင်းကြောင်း

- ❖ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ဒေးဒရဲမြို့နယ်ဟာ မုတ္တမပင်လယ်ကွေ့နှင့် တဆက်တစပ်တည်း တည်ရှိကာ မြေကျွန်းပေါ်ဒေသဖြစ်ပြီး နှစ်စဉ်မိုးရေချိန် (၁၀၃) လက်မ ရှိကာ မိုးရွာရက် (၉၄) ရက်ရှိပါသည်။ ပင်လယ်ဒီရေအတက်အကျရှိပြီး မြစ်ချောင်း အင်းအိုင်များ ပေါများ သောကြောင့် မိုးစပါး၊ နွေစပါးကိုသာ အဓိကအားထားစိုက်ပျိုးလျှက်ရှိပါသည်။
- ❖ တောင်သူများပုံမှန်စိုက်ပျိုးနေသည့် သီးနှံပုံစံတွင် မိုးစပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ချိန်မှာ ဇွန်လမှ နိုဝင်ဘာဖြစ်ပြီး၊ နွေစပါး(ခေါ်)ဆောင်း စပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ချိန်မှာ ဒီဇင်ဘာလမှမတ်လအထိ ဖြစ်ပါသည်။
- ❖ ထိုသို့စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရာတွင် မိုးစပါးတွင်သွင်းအားစု အရင်းအနှီးနည်းပါးသော်လည်း မိုးစပါးအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧကလျှင် ပျမ်းမျှ(၅၀-၆၀)တင်း ဝန်းကျင်သာထွက်ရှိလျှက်ရှိပြီး မိုးစပါးတစ်ဧကတင်း (၁၀၀)နှုန်းထွက်ရှိရန် အလှမ်းကွာဝေးလျှက်ရှိ နေပါသည်။
- ❖ နွေစပါးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရာတွင်လည်း လက်ရှိရေမြေအနေအထားအရ စိုက်ပျိုးမြေများသည် ရွံစေးမြေဖြစ်တဲ့အတွက် မြေအစိုဓါတ် ထိန်းသိမ်းနိုင်မှုမရှိခြင်း၊ ရေအရင်းအမြစ်များ လွယ်ကူပေါများသော်လည်း သီးနှံသက်တမ်းတလျောက် စက်ရေတင် စနစ်ဖြင့်သာ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊ သွင်းအားစု ဈေးနှုန်းများကြီးမြင့်မှုကြောင့် တစ်ဧကကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားလျှက်ရှိသဖြင့် ရင်းနှီးငွေ ထက်ပြန်လည်ရရှိသည့်အကျိုးအမြတ်နည်းလျှက်ရှိပါသည်။

နောက်ခံသမိုင်းကြောင်း

❖ ထို့ကြောင့် မိုးစပါးအထွက်နှုန်းနည်းခြင်း၊ နွေစပါးရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကြီးမြင့်နေခြင်းနှင့် တစ်ဧကအကျိုးအမြတ်ရရှိမှုနည်းပါးနေခြင်းများအပေါ် ချိန်ဆစွန့်စားလုပ်ကိုင်နေကြရသည့် တောင်သူများအား ရေမြေအခြေအနေပေးသည့် နေရာများတွင် သီးနှံပုံစံပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးပေးခြင်းဖြင့် သီးနှံစိုက်စွမ်းအားနှင့် တစ်ဧကအကျိုးအမြတ်ပိုမိုရရှိစေရန် ဒေးဒရဲမြို့နယ်၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် စည်းရုံးပညာပေး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သုံးသီးစိုက်ပုံစံဖြစ်ပေါ်လာပုံမှာ-

ရေကြည်မြို့နယ်ရှိရေကျစိုက်ဧရိယာများတွင်ယခင်မိရိုးဖလာဒေသမျိုးများစိုက်ပျိုးရာမှဈေးကွက်ဝင်ပေါ်ဆန်းကြီးစပါးကိုပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် အထွက်နှုန်းမှာ(၈၀-၉၀)တင်းထိ ထွက်ရှိမှုကိုနမူနာယူပြီး စိုက်ချိန်ပြောင်းလဲခြင်း -ဒေသရှိတောင်သူများသည် ရွှေခရုနှင့် ရေကြီးမှုမှ ကာကွယ်ရန် ဇွန် လထက်စောစိုက်ခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

- (၁) စိုက်ချိန်ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် သီးနှံစိုက်စွမ်းအားနှင့် တစ်ဧကအကျိုးအမြတ်ပိုမိုရရှိစေရန်
- (၂) ရာသီစပါးပေါ်ဆန်းမျိုး၏ ပင်ပိုင်းကြီးထွားချိန်ကာလကိုလျော့ချ၍ အပင်ယိုင်လဲမှုကြောင့် ရိတ်သိမ်းချိန်လေလွင့်ဆုံးရှုံးမှုကိုလျော့ပါးသက်သာစေရန်
- (၃) မြေယာအသုံးချမှု တန်ဖိုးမြင့်တက်လာစေရန်

ဆောင်ရွက်ရသည့်အကြောင်းအရာ

- ဒေးဒရဲမြို့နယ်၏ စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်ဧရိယာ (၁၇၀၀၀၀)ကျော်ရှိသည့်အနက် (၇၀၀၀၀)ကျော်သာနှစ်သီးစိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး ကျန်ဧရိယာ(၉၀၀၀၀)ဝန်းကျင်မှာ ရေငံဝင်ရောက်နိုင်ခြင်း၊ ရေကြီးကွင်းများ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့်တစ်သီးသာ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း
- မိုးစပါးတွင် ဒေသတွင်းတောင်သူအများစု စိုက်ပျိုးလျှက်ရှိသော ပေါ်ဆန်းစပါးမျိုးများ၏ စိုက်ချိန်ကြောင့် အပင်ငယ်စဉ်တွင်ရေများ၍ ရေနယ်ဒဏ်ခံရခြင်း၊ ပန်းပွင့်ချိန်နှင့် ရင့်မှည့်ချိန်တွင် မိုးရေချိန်များသောကြောင့် အစေ့အဆံအောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းမှုနည်းခြင်း၊ အပင်ယိုင်လဲမှုများခြင်းကြောင့် စပါးအထွက်နှုန်းလျော့ကျနေခြင်း၊ စပါးအရည်အသွေးနှင့် ဆန်အရေအသွေးကျဆင်းခြင်း
- တောင်သူများ တစ်ကောင်ငွေနှင့် အကျိုးအမြတ်များလျော့နည်းနေခြင်း

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု

စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းပုံစံ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	ခုနှစ်	ကျေးရွာ	တောင်သူဦးရေ	မိုးကြို		မိုးစပါး		နွေစပါး	
					စိုက်ချိန်	ရိတ်သိမ်းချိန်	စိုက်ချိန်	ရိတ်သိမ်းချိန်	စိုက်ချိန်	ရိတ်သိမ်းချိန်
၁။	(၂)သီးပုံမှန်စိုက်ပျိုးခြင်း	၂၀၂၁-၂၀၂၂	၅ ရွာ	၈ ဦး	-	-	ဇွန်-ဇူလိုင်	နိုဝင်ဘာ-ဒီဇင်ဘာ	ဒီဇင်ဘာ-ဇန်နဝါရီ	မတ်-ဧပြီ
၂။	(၃)သီးစိုက်ချိန်ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်း	၂၀၂၁-၂၀၂၂	၄ ရွာ	၈ ဦး	ဧပြီ	ဇွန်-ဇူလိုင်	ဩဂုတ်-စက်တင်ဘာ	ဒီဇင်ဘာ-ဇန်နဝါရီ	ဇန်နဝါရီ-ဖေဖော်ဝါရီ	မတ်-ဧပြီ
၃။	(၂)သီးစိုက်ချိန်ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်း	၂၀၂၁-၂၀၂၂	၄ ရွာ	၈ ဦး	-	-	ဩဂုတ်-စက်တင်ဘာ	ဒီဇင်ဘာ-ဇန်နဝါရီ	ဇန်နဝါရီ-ဖေဖော်ဝါရီ	မတ်-ဧပြီ

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု

တောင်သူများပုံမှန်(၂)သီးစိုက်ပျိုးခြင်းဆောင်ရွက်ရာတွင်-

- ❑ မိုးစပါးကို ဘေးကြားတောင်ပျံနှင့် ပေါ်ဆန်းရင် စပါးမျိုးများအား ဇွန်၊ ဇူလိုင်လများတွင် စိုက်ပျိုးပြီး နိုဝင်ဘာ၊ ဒီဇင်ဘာလများတွင်ရိတ်သိမ်းခြင်း
- ❑ နွေစပါးကို သက်တမ်းတို ရက် (၉၀-၁၁၀) ရှိ အထွက်ကောင်းမျိုးများအား ဒီဇင်ဘာ၊ ဇန်နဝါရီလများတွင်စိုက်ပျိုးပြီး မတ်၊ ဧပြီလ များတွင်ရိတ်သိမ်းခြင်း

စိုက်ချိန်ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးသည့် (တစ်နှစ်လျှင်သုံးသီး) သီးနှံပုံစံကိုရေမြေအခြေအနေသင့်တော်သည့်နေရာများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာတွင်-

- ❑ ပထမသီး (မိုးကြို) ကို သက်တမ်း ၉၀-၁၀၀ ရှိအထွက်ကောင်းစပါးမျိုးများအားအသုံးပြု၍ ဧပြီလတွင် စိုက်ပျိုးပြီး ဇူလိုင်လတွင် ရိတ်သိမ်းခြင်း
- ❑ ဒုတိယသီး(မိုးစပါး) ကိုရာသီစပါးဖြစ်သည့် ပေါ်ဆန်းရင် ၊ ပေါ်ဆန်းကြီး စပါးမျိုးကို သြဂုတ်လပထမပတ်တွင်ပျိုးထောင် ပြီး ပျိုးသက် (၂၅-၃၀) ရက်သားတွင် စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ဒီဇင်ဘာနောက်ဆုံးပါတ်နှင့် ဇန်နဝါရီပထမပါတ်တွင်ရိတ်သိမ်းခြင်း
- ❑ တတိယသီး(နွေစပါး) ကို သက်တမ်းနု ရက်-၉၀ ရှိအထွက်ကောင်းမျိုးအား ဇန်နဝါရီလဒုတိယပါတ်တွင် စိုက်ပျိုးပြီး ဧပြီပထမပါတ်တွင်ရိတ်သိမ်းခြင်း

စစ်တမ်းကောက်ယူနေမှုမှတ်တမ်းပုံများ

Table (1-1) Demographic characteristics of respondents in study area (spss software version 20)

2021-2022 (3 crops) (rice – rice –rice)					
Items	Number	Minimum	Maximum	Mean	Standard Deviation
Age (years)	8	40	60	50.38	7.19
Education	8	1	2	1.75	0.46
Experience (years)	8	25	35	29.5	3.82
Labour	8	1	3	2	0.76
Land hold (acre)	8	5	200	64.31	73.55

Table (1-2) Demographic characteristics of respondents in study area

2021-2022 (2 crops) (rice – rice)					
Items	Number	Minimum	Maximum	Mean	Standard Deviation
Age (years)	8	45	65	55.63	7.35
Education	8	2	3	2.13	0.35
Experience (years)	8	20	38	30.38	5.83
Labour	8	1	3	2.5	0.76
Land hold (acre)	8	10	120	37.5	35.66

Table (2-1) Types of seed rate and fertilizer use by respondents in the study area, 2021-2022 (rice-rice-rice)

Items	Season	Minimum	Maximum	Mean	Standard Deviation
Seed rate (bsk/ac)	Pre-monsoon	1	2	1.25	0.46
	Monsoon	1	1	1	0
	Summer	1.5	3	2.45	0.56
Nitrogen (kg/ac)	Pre-monsoon	25	50	46.88	8.84
	Monsoon	25	50	37.5	13.36
	Summer	100	125	103.13	8.84
Phosphorus (kg/ac)	Pre-monsoon	0	25	6.25	11.57
	Monsoon	25	25	25	0
	Summer	25	25	25	0
Potassium (kg/ac)	Monsoon	0	25	7.81	11.45
	Summer	0	13	6.25	6.68
Compound (ka/ac)	Pre-monsoon	0	25	3.13	8.84
	Monsoon	0	25	3.13	8.84
Irrigation (times/season)	Pre-monsoon	1	1	1	0
	Summer	5	7	6.38	0.74
Weeding	Pre-monsoon	3	4	3.38	0.52
	Monsoon	4	4	4	4
	Summer	3	3	3	0
Pesticide (times/season)	Pre-monsoon	0	1	0.5	0.54
	Monsoon	0	1	0.38	0.52
	Summer	1	2	1.25	0.46
Fungicide (times/season)	Summer	1	2	1.5	0.54

Table(2-2) Types of seed rate and fertilizer use by respondents in the study area

2021-2022 (rice-rice-rice)					
Items	Season	Minimum	Maximum	Mean	Standard Deviation
Labor cost (kyats/ac)	Pre-monsoon	200000	250000	216250	23260.94
	Monsoon	200000	200000	200000	0
	Summer	300000	300000	300000	0
Investment (kyats/ac)	Pre-monsoon	400000	500000	437500	44320.26
	Monsoon	500000	550000	525000	26726.12
	Summer	650000	750000	700000	53452.25
Yield (bsk/ac)	Pre-monsoon	55	85	65.38	11.33
	Monsoon	57	78	66	7.87
	Summer	83	95	89.38	4.53
Price (kyats/ac)	Pre-monsoon	12000	13000	12750	462.91
	Monsoon	14000	14500	14187.5	258.78
	Summer	13000	13500	13250	267.26
Income (kyats/ac)	Pre-monsoon	715000	1020000	829250	112231.59
	Monsoon	789000	1131000	937937.5	127691.72
	Summer	1040000	1255500	1153812.5	86300.94
Profit (kyats/ac)	Pre-monsoon	315000	520000	391750	391750
	Monsoon	298000	581000	412937.5	104033.8
	Summer	390000	505500	453812.5	37196.33

Table (3-1) Types of seed rate and Fertilizer use by respondents in the study area

2021-2022 (rice-rice)					
Items	Season	Minimum	Maximum	Mean	Standard Deviation
Seed rate (bsk/ac)	Monsoon	1	1	1	0
	Summer	2	3	2.44	0.42
Nitrogen (kg/ac)	Monsoon	25	50	40.63	12.94
	Summer	100	125	106.25	11.57
Phosphorus (kg/ac)	Monsoon	0	25	12.50	13.36
	Summer	25	25	25	0
Potassium (kg/ac)	Monsoon	0	18	4.38	8.1
	Summer	0	18	6.56	9.06
Compound (ka/ac)	Monsoon	0	25	3.13	8.84
Irrigation (times/season)	Summer	5	7	6	0.76
Weeding	Monsoon	3	4	3.50	0.54
	Summer	3	3	3	0
Pesticide (times/season)	Monsoon	0	2	0.50	0.76
	Summer	0	1	0.25	0.46
Fungicide (times/season)	Summer	0	2	1.13	0.84
Labor cost (kyats/ac)	Monsoon	200000	200000	200000.00	.00
	Summer	350000	350000	350000.00	.00

Table (3-2) Types of seed rate and Fertilizer use by respondents in the study area

2021-2022 (rice-rice)					
Items	Season	Minimum	Maximum	Mean	Standard Deviation
Investment (kyats/ac)	Monsoon	500000	600000	550000	53452.25
	Summer	750000	800000	775000	26726.12
Yield (bsk/ac)	Monsoon	53	65	58	3.615
	Summer	80	95	88	5.26
Price (kyats/ac)	Monsoon	13000	14000	13375	517.55
	Summer	13000	13000	13000	0.00
Income (kyats/ac)	Monsoon	689000	910000	773125	67891.60
	Summer	1040000	1235000	1139125	68415.62
Profit (kyats/ac)	Monsoon	154000	410000	223125	79968.63
	Summer	240000	435000	364125	74079.95

Table (4-1) Crop management practices by respondents in the study area

	2021-2022 (rice-rice-rice)			2021-2022 (rice-rice)	
	Pre-monsoon	monsoon	Summer	Monsoon	Summer
Varieties	Yet-90, GW11	Paw San Gyi	Yet-90	Paw San Toun Pyan	Yet-90
Land Preparation	Machine	Machine	Machine	Machine	Machine
Sowing	Broadcast	Transplant	Broadcast	Transplant	Broadcast
Seed rate (bsk/ac)	2.19	1	1.25	1	2.44
Method of harvest	Machine	Machine	Machine	Machine	Machine
Weeding	Herbicide, none	none	Herbicide	Herbicide, none	Herbicide
Irrigation (times/season)	none	none	6.38	none	6.38
Labour cost (kyats/ac)	216250	200000	300000	200000	350000
Logging	none	none	none	medium	none
Investment (kyats/ac)	437500	525000	700000	550000	775000
Yield (bsk/ac)	65	66	89	58	88
Price (kyats/ac)	12750	14188	13250	13375	13000
Income (kyats/ac)	829250	937938	1153813	773125	1139125
Profit (kyats/ac)	391750	412938	453813	223125	364125
Training	DOA & Agri-shop	DOA & Agri-shop	DOA & Agri-shop	DOA & Agri-shop	DOA & Agri-shop

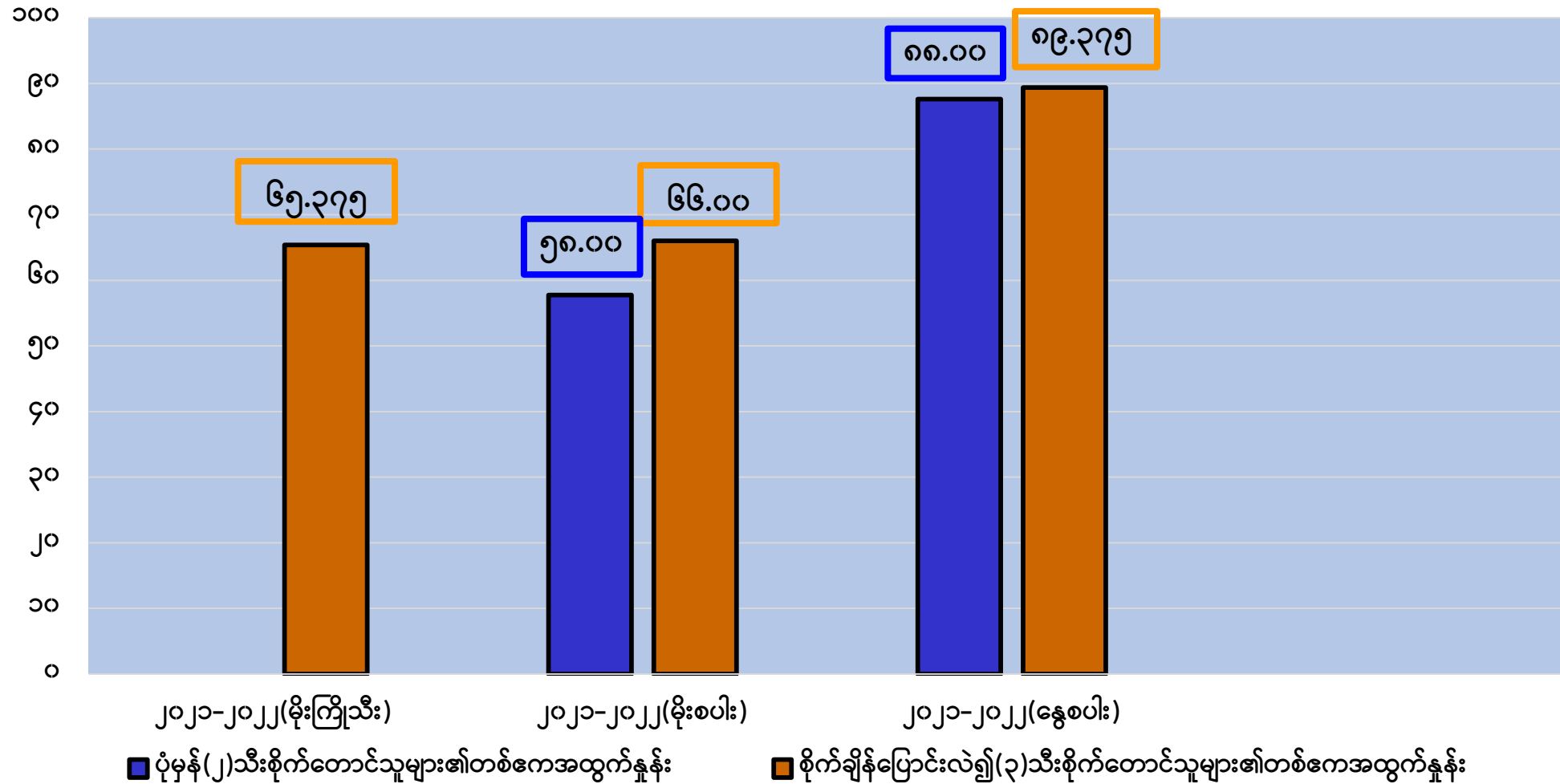
Table (4-2) Crop management practices by respondents in the study area

	2021-2022 (rice-rice-rice)				2021-2022 (rice-rice)		
	Pre-monsoon	Monsoon	Summer	Total	Monsoon	Summer	Total
Varieties	Yet-90, GW11	PawSanGyi	Yet-90		Paw San Toun Pyan	Yet-90	
Investment (kyats/ac)	437500	525000	700000	1662500	550000	775000	1325000
Yield (bsk/ac)	65	66	89	220	57.75	88	146
Price (kyats/ac)	12750	14188	13250	40188	13375	13000	26375
Income (kyats/ac)	829250	1153813	1153812.5	3136875	773125	1139125	1912250
Profit (kyats/ac)	391750	412938	453813	1258500	223125	364125	587250

	Total (rice-rice-rice)	Total (rice - rice)	More Profit Than 2 crops
Investment (kyats/ac)	1662500	1325000	337500
Yield (bsk/ac)	220.38	145.38	75
Price (kyats/ac)	40187.5	26375	13812.5
Income (kyats/ac)	3136875	1912250	1224625
Profit (kyats/ac)	1258500	587250	671250

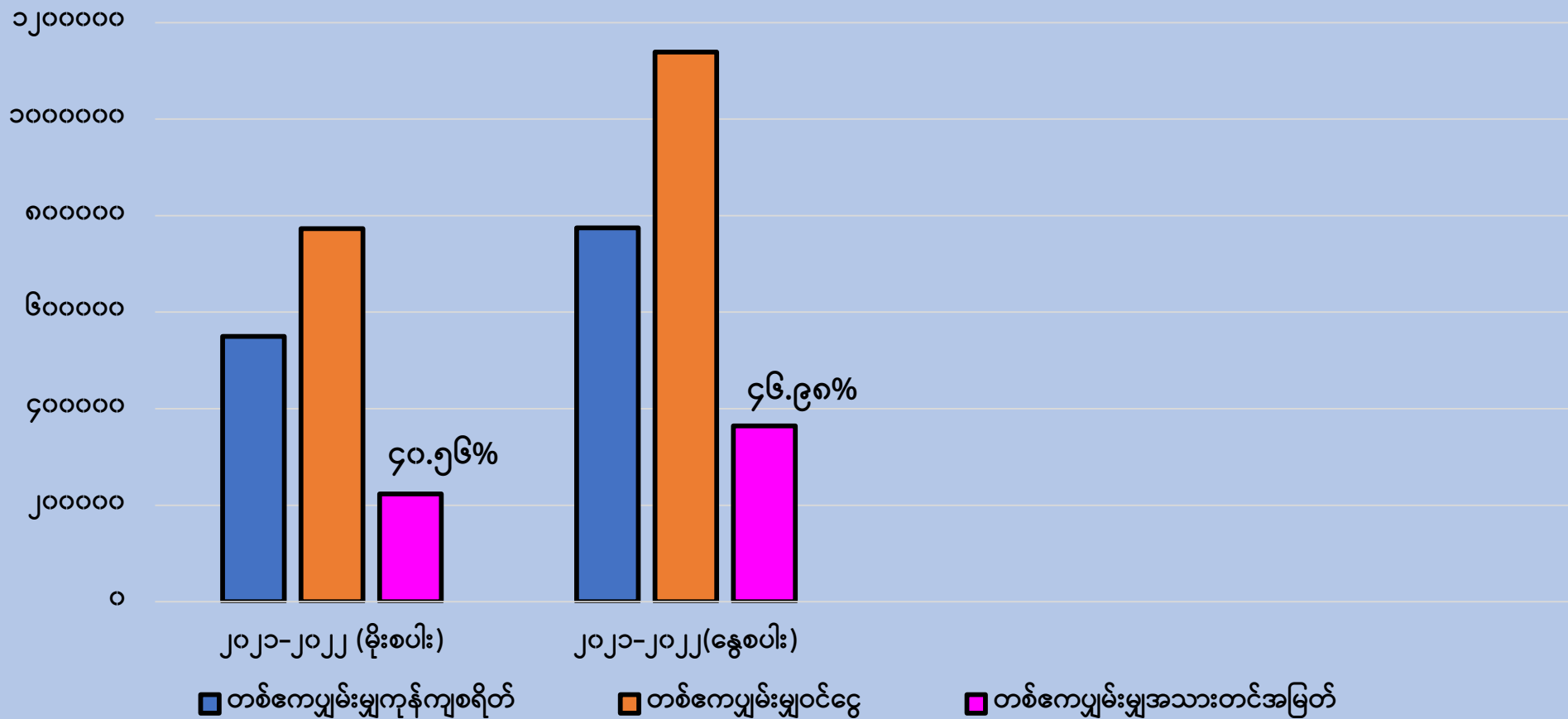
သုံးသပ်ချက်

တစ်ဧကအထွက်နှုန်းဖော်ပြချက်(တင်း)

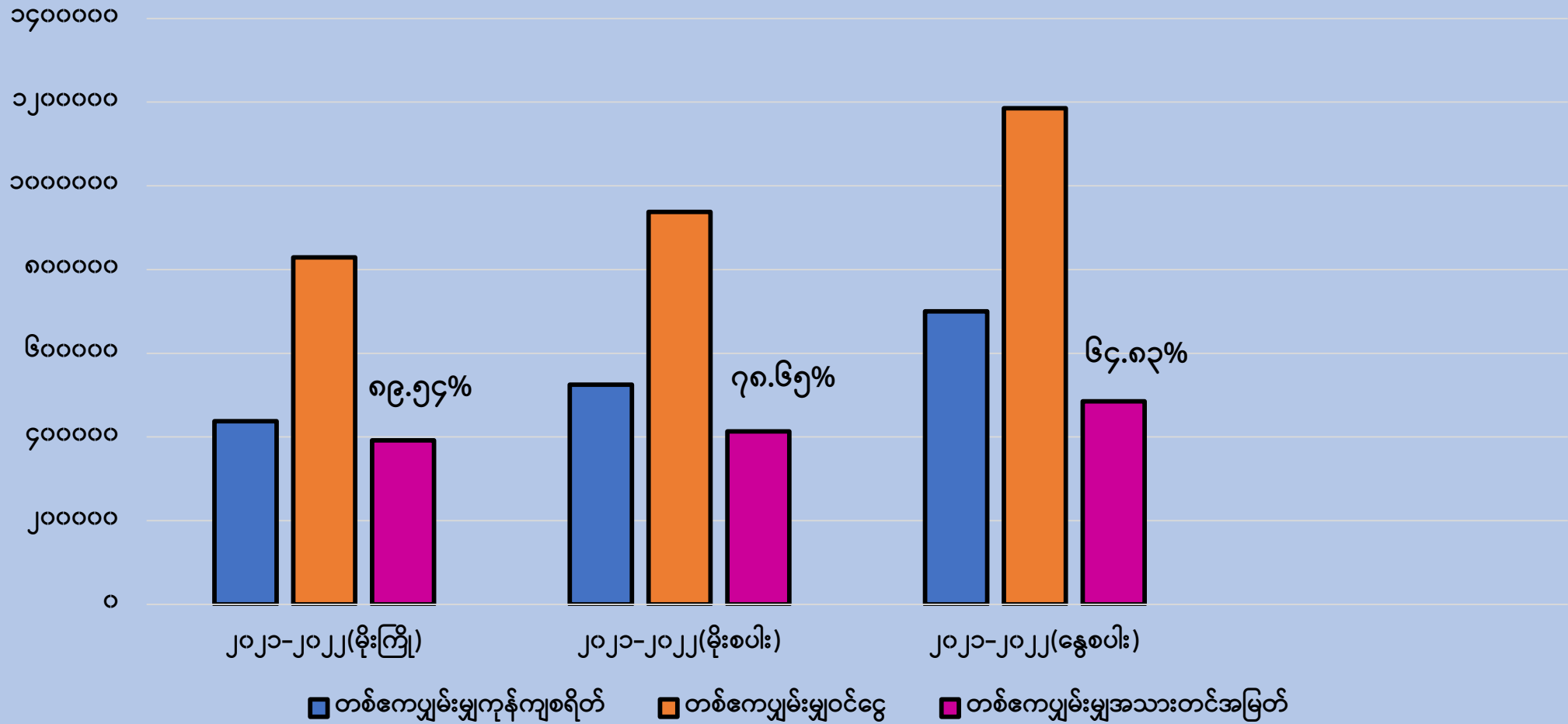
သုံးသပ်ချက်

(၂) သီးစိုက်တောင်သူများ၏ တစ်ဧကကုန်ကျစရိတ်နှင့် အသားတင်အမြတ်ရာခိုင်နှုန်းဖော်ပြချက်

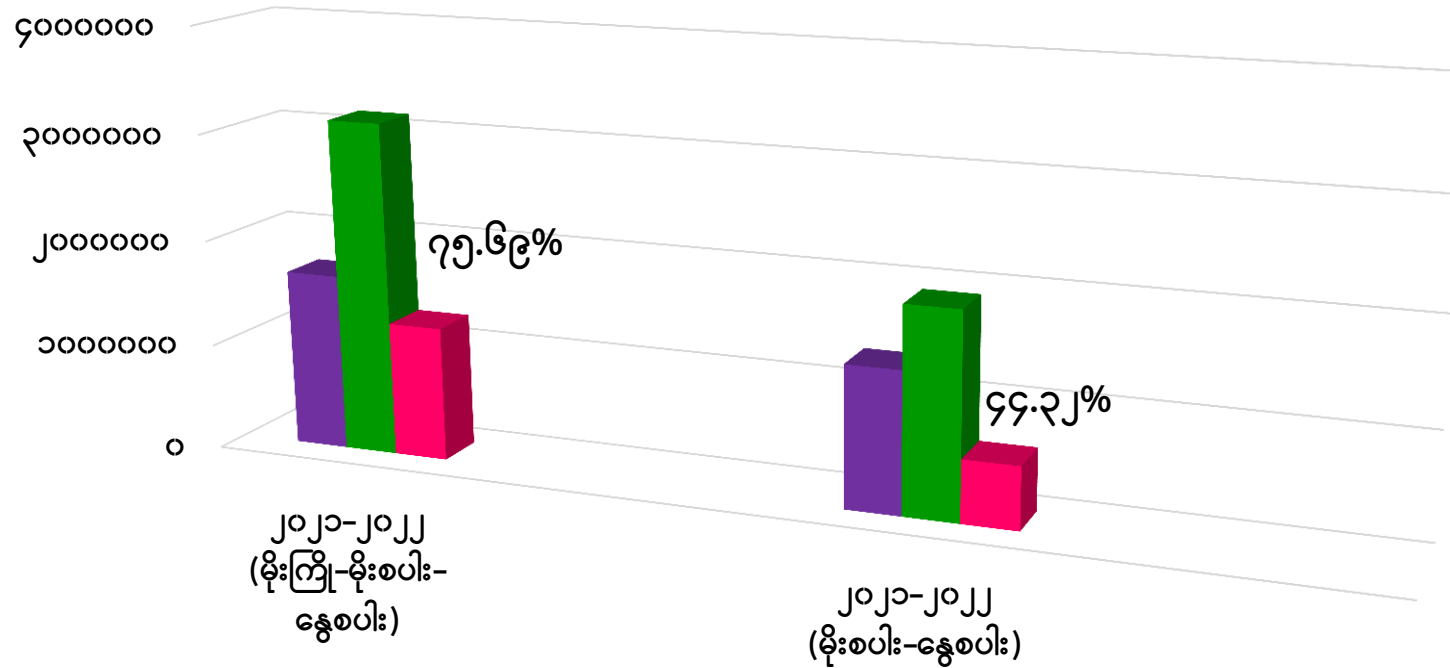
သုံးသပ်ချက်

(၃) သီးစိုက်တောင်သူများ၏ တစ်ကေကုန်ကျစရိတ်နှင့်အသားတင်အမြတ်ရာခိုင်နှုန်းဖော်ပြချက်

သုံးသပ်ချက်

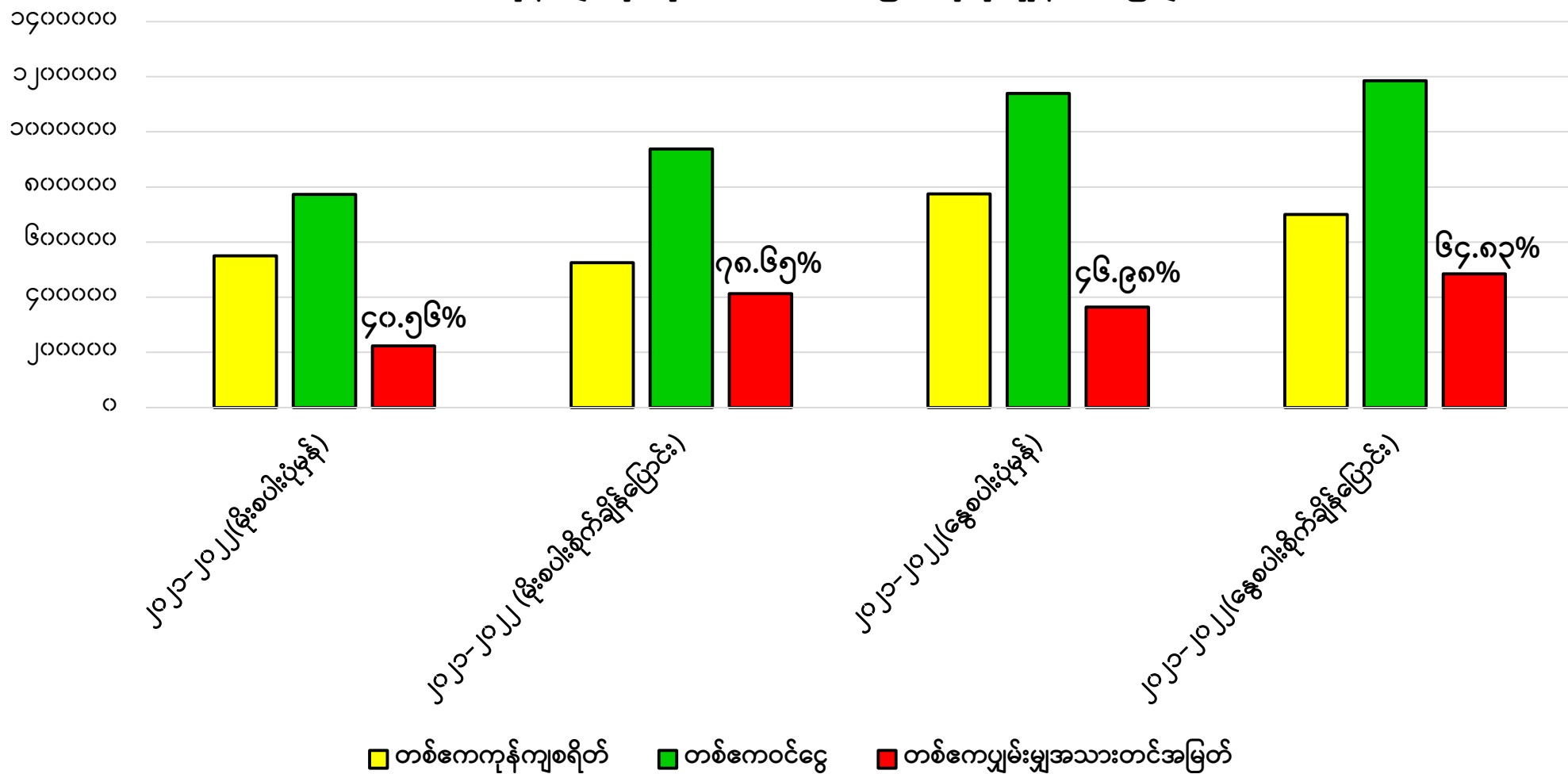
တစ်နှစ်ပတ်လုံးတစ်ကေကုန်ကျစရိတ်နှင့်အသားတင်အမြတ်ရာခိုင်နှုန်းဖော်ပြချက်

■ တစ်ကေကုန်ကျစရိတ်   ■ တစ်ကေပျမ်းမျှဝင်ငွေ   ■ တစ်ကေပျမ်းမျှအသားတင်အမြတ်

သုံးသပ်ချက်

(၂) သီးပုံစံ ပုံမှန်စိုက်ချိန်နှင့် စိုက်ချိန်ပြောင်းလဲစိုက်ခြင်းဖြင့် တစ်ဧကကုန်ကျစရိတ်နှင့်အသားတင်အမြတ်ရာခိုင်နှုန်းဖော်ပြချက်

စိုက်ချိန်ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းလုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်မှတ်တမ်းများ

တစ်နှစ်သုံးသီးစိုက်ခင်းများအား အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းနေမှုမှတ်တမ်း

တောင်သူပုံမှန်စိုက်ခင်းများပန်းပွင့်ချိန်နှင့် ရင့်မှည့်ချိန်တွင်ယိုင်လဲနေမှုမှတ်တမ်း

အကြံပြုချက်

အကျိုးကျေးဇူးများ

စိုက်ချိန်ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးသည့် (တစ်နှစ်လျှင်သုံးသီး) သီးနှံပုံစံကို စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့်-

- ❖ မိုးကြိုပထမသီး စိုက်ပျိုးရန်အတွက် ထွန်ရေးပြင်ဆင်ရန် (ဧပြီ ဒုတိယပတ်)တွင် တစ်ကြိမ်၊ အပင်သက်တမ်း (၁၅-၂၀)ရက်သား (ဧပြီ-စတုတ္ထပတ်)တွင် တစ်ကြိမ် စုစုပေါင်း (၂)ကြိမ်ခန့်သာ ရေပေးသွင်းရန်လိုအပ်သဖြင့် ရေသွင်းသည့်စရိတ်များစွာလျော့နည်းသက်သာခြင်း
- ❖ မိုးကြိုသီးအပင်ဖြစ်ထွန်းမှုကာလနှင့် အသီးအပွင့်ဖြစ်ထွန်းချိန်ကာလများ (မေလ ဒုတိယပတ် မှ ဇူလိုင်လ-တတိယပတ်)မှာ မိုးရေသောက် သုံးရသဖြင့် ဓါတ်မြေဩဇာအသုံးပြုမှုလျော့ချနိုင်ခြင်း
- ❖ မိုးကြိုသီး၏ အထွက်နှုန်းမှာ မျိုးအလိုက် (<၅၀ - > ၈၅တင်း)ထွက်ရှိခဲ့ပြီး ရိတ်သိမ်းချိန်မှာ ဇူလိုင်လတွင်ဖြစ်ရာ စပါးဈေးနှုန်း တည်ငြိမ်သည့်အချိန်ဖြစ်သောကြောင့် ဈေးကောင်းရရှိခြင်း
- ❖ ဒုတိယသီးနှံအဖြစ် ရာသီစပါး သက်ကြီးမျိုးများဖြစ်သည့် ပေါ်ဆန်းတောင်ပျံနှင့် ပေါ်ဆန်းကြီးစပါးကို ပုံမှန်စိုက်ပျိုးချိန် (ဇွန်၊ ဇူလိုင်လ)ထက်နောက်ကျပြီး (ဩဂုတ်လ၊ စက်တင်ဘာလ)များတွင် စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် ပေါ်ဆန်းစပါးမျိုး၏အပင်သက်တမ်း (၁)လ သားခန့် လျော့ချနိုင်သဖြင့် အပင်ပြုစုစောင့်ရှောက်စရိတ်နှင့် သွင်းအားစုများထည့်သွင်းရသည့်စရိတ်သက်သာခြင်း

အကြံပြုချက်

အကျိုးကျေးဇူးများ

- ❖ ပေါ်ဆန်းကြီး၏အပင်အရပ် (၁)ပေခန့် ပုသွားစေသဖြင့် ရိတ်သိမ်းချိန်တွင် အပင်ယိုင်လဲမှုမရှိခြင်း
- ❖ ပန်းပွင့်ချိန် (နိုဝင်ဘာ တတိယ ပါတ်) တွင် မိုးရွာသွန်းမှုမှ လွတ်ကင်းခြင်းကြောင့် အစေ့အဆံ အောင်မြင်မှုမြင့်မားခြင်း၊ တစ်ဧက အထွက်နှုန်းပိုမိုရရှိစေခြင်း
- ❖ ပေါ်ဆန်းစပါး၏အပင်ယိုင်လဲမှု မရှိခြင်း၊ ရွံ့နွံကပ်မှု မရှိခြင်းကြောင့် စပါးအရောင်အဆင်းကောင်းမွန်ခြင်း၊ စပါး၏အလေးချိန်စီးခြင်း၊ ကြိတ်ခွဲရာတွင် ဆန်ထွက်နှုန်းကိုက်ခြင်း၊ ပေါ်ဆန်း၏အရသာနှင့် အနံ့မွှေးကြိုင်မှုများရှိလာခြင်း

(ရေကြည်မြို့နယ်တွင်စိုက်ပျိုးသည့်တောင်သူများမှလည်းတူညီသောအချက်အလက်ကိုရရှိပါသည်)

- ❖ မိုးစပါးရိတ်သိမ်းပြီးချိန် ဇန်နဝါရီလတွင် တတိယသီးနှံအဖြစ် သက်တမ်း (၉၀) ရှိ နွေစပါးကို ဆက်လက်စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် သီးနှံစိုက်စွမ်းအားတိုးတက်ကာ မြေယာတန်ဖိုးမြင့်မားလာ၍ တစ်ဧကအကျိုးအမြတ်ကို ပိုမိုရရှိစေခြင်း

အကြံပြုချက်

ကြုံတွေ့ရသည့်အခက်အခဲများ

- ✓ ပထမသီး မိုးကြိုးစပါးရိတ်သိမ်းချိန်မှာ မိုးတွင်းကာလ (ဇွန်၊ ဇူလိုင်လ) ဖြစ်သဖြင့် စက်ယန္တရားများ အလွယ်တကူဝင်ထွက်ရိတ်သိမ်းနိုင်သည့်နေရာဖြစ်ရန်ကုန်ထုတ်လမ်းများလိုအပ်ခြင်း
- ✓ ရိတ်သိမ်းပြီး စပါးများကို အခြောက်ခံစက်သို့ အချိန်မီပို့ဆောင်နိုင်ရန် ရေလွတ်သည့်အခြောက်လှမ်းကွင်း (သို့) အခြောက်ခံစက်လိုအပ်ခြင်း
- ✓ ဒုတိယသီးစိုက်ပျိုးချိန်တွင် ပျိုးထောင်စိုက်ရန် အခက်အခဲမရှိသည့် မြေနေရာဖြစ်ရန်နှင့် ရေထုတ်ရလွယ်ကူသည့်မြေနေရာဖြစ်ရန်လိုအပ်ခြင်း
- ✓ စပါး-စပါး-စပါး သုံးသီးစိုက်လယ်မြေဖြစ်သည့်အတွက် တစ်သီးစိုက်ပြီးတိုင်း မြေချဉ်ငံကိန်းနှင့် အဟာခါတ်များတိုင်းတာ၍ မြေဆီလွှာပြုပြင်ပေးရန် ထုံး၊ ကောက်ရိုးဆွေး၊ စပါးခွံမြေဆွေးများထည့်သွင်းပေးရန်လိုအပ်ခြင်း
- ✓ စပါးတွင်ကျရောက်တက်သော ပေါင်းနှင့် ပိုးမွှားရောဂါများကို အပင်အခြေအနေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ရာသီဥတုပေါ်မူတည်၍ ကြိုတင်ကင်းထောက်ခြင်း၊ ကာကွယ်နှိမ်းနင်းတက်စေရန်လိုအပ်ခြင်း
- ✓ သုံးသီးဆက်တိုက်စိုက်ပျိုးသဖြင့် အလုပ်သမားစရိတ်ကုန်ကျမှုရှိခြင်း

တစ်မိုး(၂)သီးစိုက်ခင်းများစံကွက်ရိတ်သိမ်းခြင်းမှတ်တမ်းပုံများ

တစ်နှစ်သုံးသီးစိုက်ခင်းများစံကွက်ရိတ်သိမ်းခြင်းမှတ်တမ်းပုံများ

တစ်နှစ်သုံးသီးစိုက်ခင်းများအားပိုးမွှားရောဂါကင်းထောက်နေမှုမှတ်တမ်း

တစ်နှစ်သုံးသီးစိုက်ခင်းများအား မြေချဉ်ငံကိန်းတိုင်းတာနေမှုမှတ်တမ်း

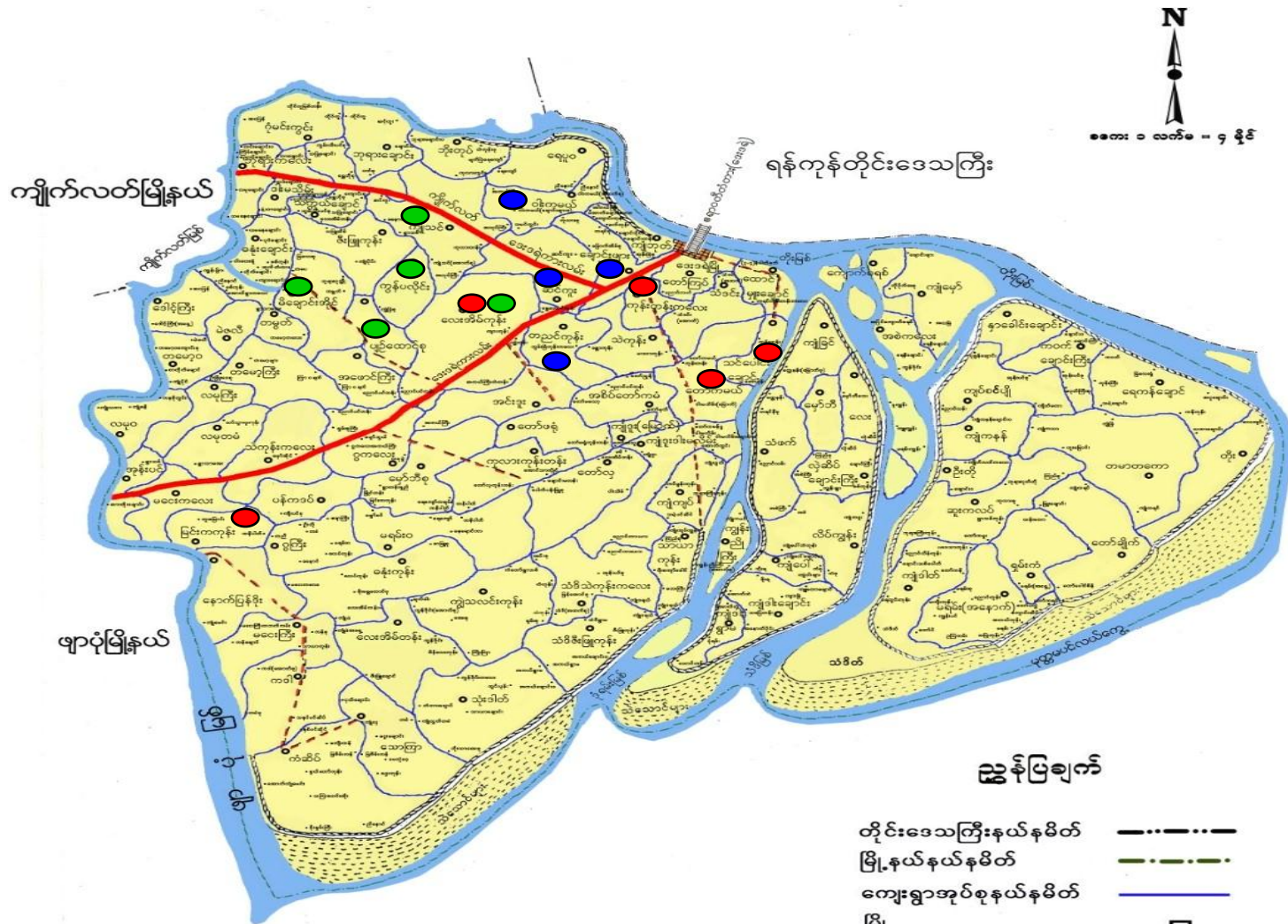
နိဂုံးချုပ်နှင့် ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်

- ယခင် နှစ်သီးစိုက်ဧရိယာများအပေါ် သုံးသီးစိုက် သီးနှံပုံစံပြောင်းလဲစေခြင်းဖြင့် ၂၀၂၂-၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် ဒေးဒရဲမြို့နယ်၏ ပုံမှန်မိုးစပါးစိုက် ဧကထက် (+၂၀၈) ဧက တိုးချဲ့၍ စိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့ပါသည်။
- ဒေးဒရဲမြို့နယ်၏ ရေမြေသဘာဝအရ မိုးကာလတွင် ရေကြီးကွင်း၊ ရေနက်ကွင်းများ ဖြစ်ပေါ်၍ မိုးစပါးစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း မရှိသော တစ်သီးစိုက်ဧရိယာများကို စိုက်ချိန်ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးသည့်ပုံစံကို ပညာပေးခြင်းကြောင့် ဧပြီလတွင် မိုးကြိုတစ်သီးနှင့် ရေကျချိန် (အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာလ) တွင် နွေစပါးတစ်သီး စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် နှစ်သီးစိုက် စိုက်ပျိုးနိုင်မည့်ဧရိယာ(၂၀၀၀) ကျော် တိုးလာ အောင်ပညာပေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။
- စပါး-စပါး-စပါး သီးနှံပုံစံ အစား ဆောင်းသီးနှံကို စိတ်ပါဝင်စားသည့် တောင်သူများအား စပါး-စပါး-နေကြာ၊ စပါး-စပါး-ပိုက်ဆံလျှော်(မျိုးထုတ်) ပုံစံဖြစ်လည်း ယခုနှစ်တွင် တောင်သူ (၂) ဦး ဖြင့် စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပါသည်။
- နှစ်စဉ် စိုက်ပျိုးရေးပညာပေး ဝန်ထမ်းများ၏ စည်းရုံးမှုဖြင့် တစ်သီးစိုက်ဧရိယာများတွင် နှစ်သီးတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်ရေးနှင့် နှစ်သီးစိုက်ဧရိယာများအနက် ရေမြေအခြေအနေပေးသည့်ဧရိယာများတွင် သုံးသီးတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်ရေး ပညာပေးဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံးချုပ်နှင့် ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်

- ယခုစာတမ်းတွင် အဓိကတင်ပြလိုသည်မှာ (၃)သီးစိုက် ပုံစံဆောင်ရွက်နိုင်သည့်ဧရိယာမှာ ရေမြေသဘာဝအဟန့်အတား ကန့်သက်ချက်ရှိသောကြောင့် ဧရိယာကျယ်ပြန့်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခြေအနေမပေးသေးသော်လည်း (၂)သီးစိုက် ပုံစံကို စိုက်ချိန်ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် တစ်ဧကအထွက်နှုန်းမှာ အနည်းဆုံး (၈-၁၀) တင်းနှုန်းခန့်ပိုမိုထွက်ရှိသဖြင့် စိုက်ဧရိယာ အားလုံးဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဆိုပါက မြို့နယ်၏ တစ်ဧကအထွက်နှုန်းတိုးတက်မြင့်မားလာနိုင်သည့် အခြေအနေများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုအား တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဒေးဒရဲမြို့နယ်အညွှန်းပြမြေပုံ

- (၃)သီးစိုက်စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်ကျေးရွာ
- (၂)သီးစိုက်စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်ကျေးရွာ
- (၁)သီးစိုက်ပုံစံမှ (၂)သီးစိုက်ပုံစံစိုက်ပျိုးလာနိုင်မည့်ကျေးရွာများ

ညွှန်းပြချက်

တိုင်းဒေသကြီးနယ်နိမိတ်	— · — · — ·
မြို့နယ်နယ်နိမိတ်	— · — · — ·
ကျေးရွာအုပ်စုနယ်နိမိတ်	— — — — —
မြို့	□
ကျေးရွာအုပ်စု	●
ကျေးရွာ	■
တားလမ်း	— — — — —
မြစ် / ချောင်း	~~~~~
တံတား	▬▬▬▬▬▬▬
ရေကာတာ	▨▨▨▨▨▨▨
ဆက်သွယ်ရေးတာ	- - - - -

လှိုက်လှဲစွာကျေးဇူးတင်ပါသည်